

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Luther udflytter

2021

Om Evalueringen

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018.

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at reviderer den skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø."

"Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Vi har haft fokus på at styrke den pædagogiske kvalitet i arbejdet med børn i forskellige meningsgivende gruppe sammenhænge.

Der har været en særlig fokus på, at få inddelt børnene i mindre grupper, således at vi har kunne styrke relations arbejdet.

Børn i grupper

En gruppe har ikke en endelig størrelse. Den kan være fra to børn og en voksen og op til ca. 15. børn i gruppe med en eller to voksne. Jo større gruppen er, jo mere fokus er der på fælles leg og større læringsmiljøer som fx Yoga, massage, boldspil m.v.

Gruppeinddelingerne har typisk taget udgangspunkt i:

- Aldersopdeling for at styrke arbejdet med overgange
- Sociale årsager for at styrke børnefællesskaber
- Aktiviteter for at styrke børnenes kompetencer

Aldersinddelte grupper

Vi har 3 gruppeinddelinger, hvor der i den yngste og ældste gruppe er fokus på overgangen fra henholdsvis vuggestuen/hjemmet og til skolen/KKFO'en for de ældste. Imellem gruppen er der fokus på, at understøtte en frigørelse fra at være lille til at kunne være mere selvhjulpne.

Indkøring af nye børn har i høj grad fokus på omsorg og trivsel og at hjælpe barnet til at danne venskaber med nye børn.

I Skolegruppen har vi et særligt fokus på tre forhold:

- at kunne modtage kollektive beskeder, indgå i skiftende sociale interaktioner
- at kunne få øje på hinandens kompetencer.

- Før tale- og skriftssprog som integrerede dele af de pædagogiske aktiviteter.

Sociale grupper

Er grupper der i høj grad sammensættes ud fra de voksnes observationer af en meningsgivende gruppesammenhæng samt børnenes venskaber. Sociale grupper er som regel mindre grupper og der er fokus på omsorg og social udvikling.

Børneperspektivet er, at gruppen er et trygt sted når man skal øve sig i at være sammen med andre børn man måske er lidt bange for. At barnet kan fordybe sig sammen med en ven.

Voksenperspektivet er, at barnet kan spejle sig i et andet barn eller få et andet perspektiv på et andet barns ressourcer.

Den voksne sætter ramme og dagsorden og tilpasser aktiviteter så der er fokus på det sociale (det fælles tredje)

Aktivitets grupper

Her er der fokus på barnets kompetenceudvikling. En aktivitetsgruppe kan være mere eller mindre selvhjulpne, men der er altid en mulig voksen understøttelse omkring gruppen.

Jo bedre vi er til at gruppeopdele og understøtte – jo bedre trivsel og læring.

Rutinesituationer

Er et andet område som vi har haft særlig fokus på.

Rutinesituationer er defineret som dagligt tilbagevendende situationer med henblik på at styrke selvhjulpne – individuelt som kollektivt.

Kollektivt

Her har vi haft fokus på, at udvikle vores samlinger og børns deltagelse omkring spisesituationer.

Samlingernes formål er, at inddrage alle i en fast og gentagen struktur i et fællesskab omkring et fælles tredje. Det kan være sang, fælles leg eller lignende.

De voksnes opgaver har været, at tilpasse samlingen, tidshorisont samt indhold, til børnegruppen og sørge for, at der er en pædagogisk bagdør for de børn der ikke helt er klar til den fulde samling.

Vi har haft fokus på at øve børnene i at gøre noget for fællesskabet. Det har fx været: borddækning, supplere op med mad når der mangler, oprydning og lignende.

Individuelt

Selvhjulpne, som fx at øve sig i at tøj af og på. Det kan tage sin tid, men det er en vigtig scene, hvor barnet får ophøvet sine fin- og grovmotoriske kompetencer.

For at styrke det sociale i rutinesituationer, har børnene fået faste spisepladser.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Vi arbejder eksperimenterende, undersøgende og nysgerrigt med en refleksiv tilgang. Systematikken er den løbende evaluering af planen i et "den lærende organisations" forståelse.

I 2021, vil vi styrke den systematik således, at den styrkede læreplan og nye indsatser har et fast punkt på dagsordenen en gang om måneden.

Vi er udstyret med et indre kompas, hvor nærmeste zone for udvikling og den voksnes positionering er styrende for vores pædagogiske arbejde. Dette indre kompas minder vi hinanden om når det lige glemmes.

Der er afsat tid til, at vi dagligt kan reflektere med en kollega over indsatsen i relation til den daglige planlægning. Vidensdeling i dagligdagen er organiseret ved, at formål med det der skal ske vendes ved et møde i bussen således at alle er med.

De udsatte børn er hver dag tænkt ind i planlægningen således at de får så tryk en dag som muligt. Dagen evalueres enten når vi kører hjem eller næste morgen i bussen.

Den løbende skriftlige evaluering er hæftet sammen med Ole Henrik Hansens drøftelsesspørgsmål samt Nygreens omsorgsmodel.

Vi bruger ligeledes TOPI til en systematisk gennemgang af børnene.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Arbejdet startede ved, at klyngebestyrelsen satte en fælles ramme for institutionernes læreplan.

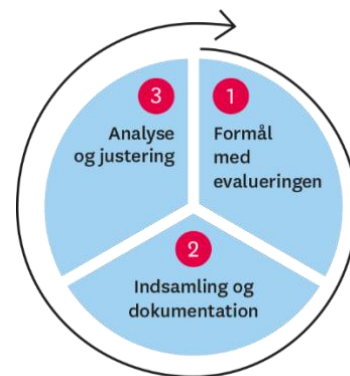
Vores udarbejdelse af læreplanen er sket i forbindelse med personalemøder.

Selve planen er været et "ongoing" forløb, hvor tilføjelser og tilpasning er sket over flere omgange. Dermed har vi oplevet den som et dynamisk styringsredskab.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Her er der udvalgt en evaluering, som vi har gennemført i de seneste to år. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Der er valgt evalueringer, som betød, at vi efterfølgende ændrede vores pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

At undersøge hvorledes vi som en lærende organisation får børn i udsatte positioner til at være en del af både sociale-, aldersrelavnte – samt pædagogiske aktivitetsgrupper.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Det har i høj grad været observationer omkring hvordan barnet fungerer i de grupper der var aftalte, hvilke justeringer der har virket. Opsamlingen er primært sket ved vores busmøder.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Vi lærte, at hvis vi er nysgerrige på, hvilke udfordringer de udsatte børn havde i vores planlagte struktur og samtidig er i stand til både at lave forandringer på dagen og implementere det der virker, så lykkedes vi oftere.

Vi lærte ligeledes at der altid skal være en pædagogisk bagdør hvis barnet oplever sig presset.

Vi lærte ligeledes vigtigheden af, at der skulle være plads til kollegial hjælp – ifald der var noget der ikke gik som planlagt, således at en eventuel konfliktsituation ikke blev det bærende i det sociale eller i aktiviteten.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Mere systematik, flere og skarpere gruppeopdeling og samtidig øje for den pædagogiske bagdør ifald det sociale eller aktiviteten blev for udfordrende for et barn.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

"Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Den pædagogiske læreplans tema og aktiviteter er løbende gennemgået og drøftet med forældrerådet.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

De små grupper

Vi vil styrke arbejdet i de små grupper som fx

- Ad hoc- grupper, som er mindre grupper, der løbende bliver oprettet med et særligt fagligt fokus på børn, der i en periode har brug for en ekstra opmærksomhed; sprogligt, socialt eller lignende.
- De voksensammensatte spisegrupper, hvor børnene er sat sammen ud fra forskellige pædagogiske overvejelser. Dette kan være med udgangspunkt i at styrke en relation mellem børn, blande børnene i forskellige aldre, køn mm.
- At der i løbet af dagen er tid og ikke mindst plads til, at børnene selv kan konstruere små legefællesskaber. Vi bruger de forskellige rum i børnehaven således, at børnene har mulighed for at trække sig lidt væk fra den store gruppe.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Styrke vores interview kultur sammen med børnene.

Have vores styrkede læreplan som et fast punkt på vores personalemøder.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Den gode erfaring vi har fået i forbindelse med denne evaluering bliver en til en skrevet ind i vores nye styrkede læreplan.

Her kan vi finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC